

Nieuwsbrief CAN-DO-IT project: Kringlooplandbouw in Noord-Nederland

Een succesvolle periode

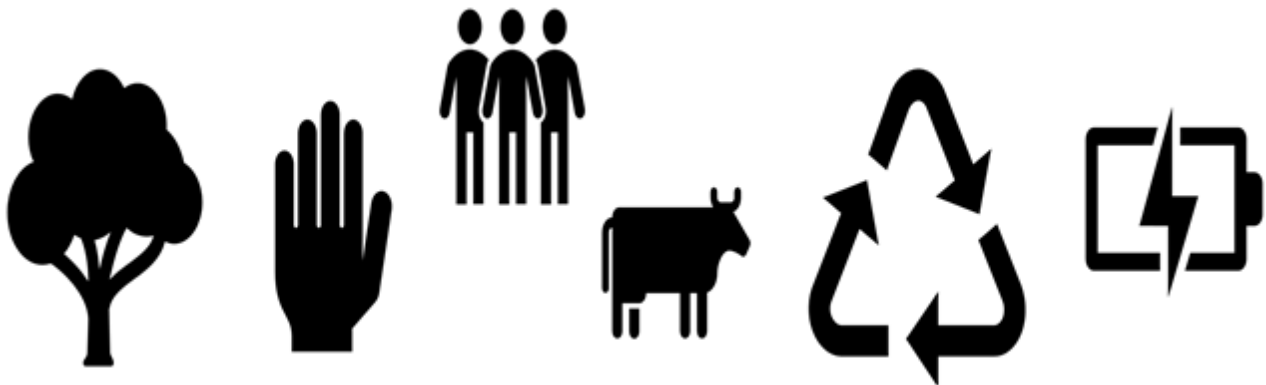

Het afgelopen half jaar stond voor de vier onderzoekers binnen het CAN-DO-IT project in het teken van het daadwerkelijk starten van het onderzoek en eerste data verzameling. We hebben een mooie lijst met initiatieven gerelateerd aan kringlooplandbouw in Noord-Nederland opgesteld, een raamwerk ontwikkeld waarmee we rechtvaardigheid van de voedseltransitie kunnen meenemen, en de minerale stromen in het voedselsysteem kaart gebracht. In deze nieuwsbrief blikken we terug én kijken we vooruit.

Terugblik

Kringlooplandbouw initiatieven in Noord-Nederland

Anne Hoogstra en Jelle Silvijs hebben afgelopen zomer de lijst met kringloopinitiatieven in Noord-Nederland compleet gemaakt. Deze initiatieven zijn divers in soort en aantal en bestaan onder andere uit boerenbedrijven, coöperaties, gemeenschapslandbouw, netwerken, keurmerken en alternatieve vormen van financiering. Anne en Jelle zijn momenteel druk doende met alle initiatiefnemers te praten (telefonisch) over hoe zij kringlooplandbouw in de praktijk brengen en welke barrières ze hierbij hebben ervaren. Na een aantal initiatieven gesproken te hebben blijkt nu al dat er met veel energie en met interessante innovaties aan de transitie gewerkt wordt. Ook laten de initiatieven zien dat er op kleine schaal barrières kunnen worden doorbroken. Zo leren we veel over de belemmeringen, maar ook de kansen in de transitie, en wordt voor ons ook een toekomst voor kringlooplandbouw steeds tastbaarder.

Rechtvaardige transitie

Annemarieke de Bruin heeft nu een eerste versie van een raamwerk klaar waarin is uitgewerkt waaruit een rechtvaardige transitie naar een duurzaam en eerlijk voedselsysteem bestaat. De literatuur over voedselsysteemtransities geeft drie invalshoeken weer. De eerste invalshoek betreft erkenning: wie heeft er (meer) recht van spreken binnen de transitie en het voedselsysteem? De tweede gaat over de procedure: kan iedereen die dat wil op een eerlijke manier meedoen met besluitvorming over de toekomst van het voedselsysteem? En de derde gaat over verdeling: hoe worden de kosten en baten van de transitie van het voedselsysteem eerlijk verdeeld? Dit raamwerk schept mogelijkheden om het gesprek met belanghebbenden over wat rechtvaardig is of niet zo breed mogelijk in te zetten. Naast het raamwerk is Annemarieke ook samen met Lieneke bezig met het opzetten van het leerproces binnen het project. In dit leerproces zal het raamwerk ook een rol spelen.

Biomassa- en nutriëntenstromen

Durk Tamsma heeft de eerste kwantificatieronde van biomassa- en nutriëntenstromen in het huidige voedselsysteem afgerond. Hierbij heeft hij zoveel mogelijk data uit toegankelijke bronnen en databases verzameld. Nu werkt hij aan het achterhalen van ontbrekende gegevens bij kennisinstanties en partijen in de regio.

Impact van het project

Jelle Silvijs heeft in oktober de *small wins* theorie gepresenteerd bij het kick-off event van het praktijkprogramma gewasbescherming van ZLTO. In dit programma wordt gestreefd naar een verlaging van het pesticidengebruik door middel van een *small wins* aanpak: het creëren van impact door middel van kleine maar tastbare, diepgaande veranderingen. Jelle en Anne zijn, samen met ZLTO, bezig met het ontwikkelen van een monitoringstool die gebruikt kan worden om de voortgang en de aanwezigheid van *small wins* in het praktijkprogramma te beoordelen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de inzichten die worden verkregen tijdens de telefonische interviews met de kringloopinitiatieven in Noord-Nederland.

Vooruitblik begin 2022

Het projectteam zal begin februari, onder voorbehoud van de corona-maatregelen, een veldbezoek brengen aan Noord-Nederland. Na alle online bijeenkomsten en interviews met belanghebbenden is het belangrijk dat het projectteam daadwerkelijk voet aan de grond zet. We zullen een bezoek brengen aan een gebiedscoöperatie en we gaan langs bij twee agrarische bedrijven die bezig zijn met (aspecten van) kringlooplandbouw.

CAN-DO-IT workshopserie

Lieneke Bakker is naast het projectmanagement druk bezig geweest met het opzetten van de workshopserie binnen het project. In een serie van vijf workshops gaat het projectteam samen met een groep van ongeveer 40 belanghebbenden uit Noord-Nederland de consequenties van kringlooplandbouw voor deze regio analyseren. We hebben een diverse groep mensen uit het voedselsysteem in Noord-Nederland uitgenodigd. In de workshops willen we leren van wat nu al gaande is in de regio, om vandaaruit samen toekomstbeelden te ontwikkelen voor een circulair voedselsysteem en om uit te werken hoe we de transitie kunnen versnellen. Het project ondersteunt hierin de discussies met analyses van de verschillende onderzoeken.

Half februari vindt de eerste workshop met belanghebbenden plaats. Hierin zullen we naar de eerste resultaten van project kijken en deze valideren.

In mei of juni hopen we de tweede workshop te houden met dezelfde groep belanghebbenden om samen toekomstbeelden voor de regio te creëren. Hoe ziet de transitie naar kringlooplandbouw in Noord-Nederland eruit in de toekomst?

Naast deze interacties zullen de onderzoekers de komende maanden ook afzonderlijk met organisaties, bedrijven en individuen in de regio in gesprek zijn.

“ *Heb je vragen, opmerkingen, ideeën of nieuws over kringlooplandbouw in Noord-Nederland? Meld het dan via candoit@wur.nl”*

De CAN-DO-IT nieuwsbrief komt twee keer per jaar uit en bevat nieuws over de voortgang en het onderzoek binnen het CAN-DO-IT project dat wordt uitgevoerd door verschillende leerstoelgroepen van Wageningen University & Research.

Aanmelden >

U heeft deze nieuwsbrief ontvangen omdat u hebt meegedaan aan een evenement of workshop binnen het project, of u hebt aangegeven de nieuwsbrief te willen ontvangen.

